

ouders naar hun laatste rustplaats uitgedragen, en zoo door hen tot rust.

En daarom, zóó zijn vader of moeder te verliezen is niet *vreemd*; reden waarom men dan ook nooit zeggen zal, dat wie zóó zijn ouders verliest, als *wees* achterblijft.

Men is dan door zijn ouders opgevoed; men heeft jarenlang hun liefde en hun toewijding genoten; men is zelf volwassen naast hen geworden; en naarmate hun kracht afnam, nam de onze toe; tot ten leste de rollen werden omgekeerd, en wij meer hen verzorgden dan zij ons.

Maar heel anders is het, als vader of moeder van ons wordt weggenomen, nog in de jaren onzer jeugd; in die dagen waarin wij, zwak en onmondig, niet buiten hen kunnen; eten van hun brood; onder hun dak vernachten; door hun oog bewaakt worden; en als klimopplantjes ons slingeren om hun stam.

Want dan gaat het *legen* de natuur. Dan is het *niet* naar den gang van het leven. En dan ontstaat dat ontzettend bange gevoel van een ledig en een verlatenheid, dat ons als een pijnlijke beroering de ziel toespijt. Dan voelt ons kinderhart al het *vreemde*, dat in zulk een sterven ligt.

Dan voelen we ons als *wees*.

Of ge nu al over dat wreede heenglijdt, helpt niet.

Uw hart gaat er toch tegen in, en ge kunt die twee in uw beroofd en klagend hart niet rijmen, dat uw God uw Vader in de hemelen is en dat toch die Vader in de hemelen uw lieven vader of uw onmisbare moeder boven uw hoofd wegnam.

Want God is toch almachtig, en Hij had het toch anders kunnen doen. En hebt ge Hem dan niet aangelopen in uw gebed. En hebt ge niet gebeden, elken morgen en elken avond, en soms nog onder uw werk een stil gebed opgesonden, of in een donkere kamer uw knieën gebogen, altoos uw God aanroepend, of Hij uw vader, of Hij uw moeder sparen wilde.

Als gij God waart geweest, en een ander kind had u zóó innig en zóó vurig gebeden, gij zoudt het niet van uw hart hebben kunnen verkrijgen, om zóó vurige smekking af te slaan.

En waarom deed God het dan? Dierzelve God, tot wien te bidden uw vader of uw moeder u altoos, in stil vertrouwen, geleerd hadden?

Wreed is dat sterven voor uw gepijnd hart; want het is immers Gods eigen ordinarie, dat een kind in die afhankelijkheid geboren wordt. God zelf heeft het zóó besteld, dat een kind een vader of moeder, of althans één van beiden noodig heeft.

En waarom dan nu zelf weggenomen, wat Hij eerst zelf schonk, waar ook God toch weet hoe hulpbehoevend en verlaten ge achterblijft. Neen, ge moet daarom niet, want uw vader, uw moeder hebben het u altoos voorgezegd, dat onze God niet antwoordt van zijn daden, en dat wij de hand op den mond moeten leggen.

Dat wilt ge dan ook doen. Dat doet ge dan ook.

Ja, ge bindt u in, ge bedwingt u, te midden van uw tranen.

En ge zult het dan ook niet hardop zeggen, als men het u dan maar stil in de binnenkamer van uw hart laat fluisteren. Fluisteren, dat dat sterven... zóó *wreed* voor u is.

Ge hadt vroeger wel van het weesje gehoord, en het medegevoel van uw hart naar het arme weekind laten uitgaan.

Maar daar bleef het bij.

En eigenlijk nooit hadt ge er u recht ingedacht, dat ook voor u de ure kon komen, dat gij zelf onder de weezelen zoudt geteld worden, en ge tot uw eigen ziel zoudt moeten zeggen: Nu ben ook ik een wees.

En toch, zóó is het.

Het is niet alleen die wonde van uw hart; het is niet enkel dat voor u verdwijnen van dat lieve gelaat, waar ge met zóo veel aanhangelijkheid naar opzagt.

Neen, het is niet alleen, dat ge die liefde, die ganach eigenaardige liefde van uw vader of uw moeder moet missen.

Want ook als die wonde verzacht, en die liefde u eenigzins vergeet, dat zij, *blijft* toch nog altoos dat schreiende besef, van als *wees* op de wereld te staan.

Zoo eenzaam, zoo verlaten, verjaagd van den huishaard, waarbij ge u getroeteld hadt, en niet wetende waarheen.

De eerste dagen gaat dat nog.

Dan is het aantrekkelijk lijk er nog, en komt u zóo veel deernis tegen; en elidit allerlei bezigheid en allerlei bemoeuing u af.

Maar als die eerste dagen achter den rug zijn, en het hart heeft zijn mond toegesloten, en alles is, zóoals de wereld zegt, *gevoeld*, dat ge weet waar ge naar toe gaat, en gehoord hebt waar ge van leven zult, en nu het *zware* leven *zonder vader* en *zonder moeder* aanvangt, o, dan is het bang gevoel van *wees* te zijn geworden zóó schrijnend en tegelijk zóó overstemmend, dat menig beroofde van hart dan eerst zijn kinderwanhooft in de stille eenzaamheid voor zijn God heft uitgewend.

Maar dan is ook eerst het oogenlik gekomen, waarop ge als *wees* uw God gaat ontmoeten.

Toen die eerste dagen zóo veel menschen zóó druk lief voor u waren, keerde de ziel in u zich nog niet zóó rechtstreeks naar den levenden God.

Maar nu dat voorbij is, en het stiller om u heen wordt, nu is het u te moede, alsof zacht in die heilige stilte, het woord der vertroosting begint te ruischen, dat u van een *Vader* der weezelen spreekt, en u toeroept, *dat Hij de weezelen staande houdt*.

En dan is op eens u verhouding tegenover uw God zóó heel anders geworden.

Nu niet meer als het gelukkige, spelende kind, maar als een wees voor Hem op de knieën, en nu tot Hem gegaan, en tot Hem geroepen, niet maar als tot uw Vader in de hemelen, maar als tot uw Vader, omdat ook gij nu wees zijt geworden.

Uw Vader.

Niet alsof Hij dat nu pas was geworden; want eer ge geboren waart had uw God zich over u ontfermd, en aan uws moeders borst had *zijn* oog over u gewaakt.

Maar, en dit is het verschil, dusver had uw God zijn Vaderlijke liefde en zorg voor u aan u laten besteden *door een vader, door een moeder*, die Hij u gegeven had, en nu begint uw God het *zelf* te doen.

Nu is de tusschenkomst weggenomen, en komt uw God zich aan u aanbieden, om in geheel lijfzonden zin, omdat ge wees zijt

geworden, u te overdekken met de vleugelen zijner liefde, en u in nood en dood te verzorgen.

En daarom komt Hij nu tot u als uw Vader, omdat gij wees zijt, maar vraagt dan nu ook, dat ge Hem niet alleen als uw God zult eeren, maar nu ook al die liefde, die ge eerst aan vader en aan moeder gaaf, op Hem uw God, uw Vader in de hemelen, over te brengen.

Of ge uw hart voor Hem ontsluit, of ge uw klachten Hem klagen wilt, en bovenal of ge vastelijk wilt vertrouwen, dat Hij u niet zal verlaten en niet zal begeven, maar u staande houden in allen nood.

Dat is dan nog geen *zaligmakend* geloof, en nog geen bewijs, dat ge ook geestelijk een kind van uw God zijt geworden; maar het kan er in Gods hand en naar Gods bestel toch een *middel* toe worden.

Van wie vroeg wees worden zijn er, o, zoo velen juist in hun weezenstaat tot hartgrondige bekeering gekomen.

En dat verstaat ge ook wel.

Want zóó lang vader en moeder bij ons blijven, en wij nog zóó onbezorgd bij hen inwonnen, leunen en steunen we zóó licht te veel op hen, in plaats van het steunsel onzes harten in den Heere onzen God te zoeken.

Maar behaagt het God om de aardache steunsel onzer liefde van ons hart weg te nemen, en blijven we eenzaam en verlaten in de wereld staan, dan richt het zielezoo zóo veel gemakkelijker den blik naar boven, en rust niet, eer het Gods vertroostend aangezicht gevonden heeft.

Het is de oude leze, dat weelde de ziel verstompt en de noodbidden leert. En nu, *weelde* dit was het toen vader en moeder nog leefden; maar nu er geklaagd werd met den psalmdichter: *Vader en moeder hebben mij verlaten*, en de bange nood om het hart gij spelen, nu rees ook in dat beroofde hart de vraag, *of de Heere u had aangenomen*.

Van onze weezelen kan dat niet gezegd. Daar is de gedachte, het denkbeeld van een *wees* niet heilig. Daar heet het *wees* zijn interessant. Daar wordt met het *wees* kind veel veel gespeeld, om de diepe ontroering van het kinderhart naar God te laten doorwerken. Maar buiten die gestichten, bij het kind dat of alleen, of met een broertje of zusje de wereld ingaat, o, daarbij is de liefde Gods zóó dikwijls door de donkere woik van de smart en rouwe heengebroken, om voor eeuwig te bevestigden.

En er zijn zóó veel van Gods uitverkorenen, die Hij vroeg wees heeft gemaakt, om ze te vroeger rechtstreeks aan zijn Vaderhart te verbinden.

Dat wees worden is een zóó diep mysterie. Als ge er voor staat, bang en wreed, en toch als ge er indringt, vervuld met zóo gadeloos rijke ontfermingen.

Er ligt in dat weezenleven zóo een eigen wereld; soms met krachten des koninkrijks die anders nooit in beweging komen.

Al denkt ge naar aan de geheel eigenaardige liefde, waarmee zusters of broeders, die samen wezen werden, voor elkaar gevoelen en voor elkaar het opnemen.

En wonderde meniging van moeder en zusterliefde in één hart.

En zóó blijft uw Vader in de hemelen ook zelfs bij dat *langste* *lede* *heertijde* voor u voorzien te hebben.

Alleen maar, Hij blijft achter het gordijn der eeuwigheid verborgen.

En wie als wees in zijn God rijk wil zijn, moet beginnen met in zijn Vader, die achter dat gordijn schuilt, te gelooven.

KUYPER.

Amsterdam, 3 Febr. 1893.

ARMENZORG.

Steeds meer driegt men op Armezenzorg van Staatswege, want, zoo roept men, de Kerkelijke armenzorg, die anders de natuurlijke ware, schiet gunstelijk te kort.

Dit is dan ook metterdaad zóó.

Dezen koon met de Christenma in onze eeuw, en ook in ons vaderland dragen; en zoolang men niet breekt met het valsche stelsel van *Volkskerk* gaat die hoon niet weer van den Christenma af.

Wat toch leert de ervaring?

Die immers, dat de armen van alle kleine kerken althans *redelijk* verzorgd worden, en dat de groote ellende *alleen* geleden wordt in de massale volkskerken.

Ook ten onzent zit het kwaad in de groote Synodale kerk met de helft van onze landsbevolking.

Zij is het, die in niet geringe mate aan de betering van de sociale toestanden, en met name aan de behoorlijke verzorging van onze armen in den weg staat.

Amsterdam's voorbeeld toont dit.

In Amsterdam telt de Synodale kerk pl. m. 165,000 zielen, en op deze bevolking had ze in 1890 ruim 10,000 blijvende bedienden behalve 1000 losse. Bovendien had ze pl. m. 500 weezelen en ruim 1200 leden in het Besjeshuis. Sám dus bijna 120000 verpleegden, of *ten vertiende* der bevolking.

Nu is voor deze blijvende en losse bedienden, sáam 11000 zielen, in 1890 uitgegeven nog geen f 92,000, d. i. dus door elkaar niet veel meer dan f 8 per jaar, of per maand 66 cents, of *twee cent* per dag.

Iets wat bijna geen bediende heeten mag. En toch zijn alle collecten sáam nog op verre na niet in staat, om deze bediende van twee cents per dag vol te houden.

Immers in 1890 brachten alle collecten sáam, waaronder dan ook de rondgang aan de huizen, niet meer dan een kleine f 74,000; waaronder de kerkcollecte nog geen f 30,000.

Ol eigenlijk, om het nog anders te zeggen, de f 74,000 die in 1890 als totaal bedrag van allerlei collecten inkam, waren juist toereikend, om de tekorten op het Weeshuis en Oudemannenhuis te dekken, zoodat er voor de 11,000 bedienden letterlijk *geen cent* overschoot.

Uit de rekening blijkt toch, dat men in 1890 bijna f 94,000 van zijn kapitaal heeft moeten verkoopen, en dat men ongeveer f 94,000 voor de bediende heeft uitgegeven.

Nu wordt deze toestand natuurlijk steeds onhoudbaar.

Van 1880—90 is aan kapitaal te gelde gemaakt f 725,394.78, zeg rond *zeven ton* waartegen dan wel nieuwe legaatjes over,

staan, maar lang niet tot gelijk bedrag, zoodat de rente van het kapitaal al slinkt.

Die rente bracht met huizen als anderszins in 1881 nog f 91,000 op, en na tien jaren tijds was deze post geslonken op f 83,000. Een vermindering, waaronder zeer zeker ook vermindering van huren kan schuilen, maar die toch ook op vermindering van kapitaal wijst.

Is nu deze afloop der wateren eenmaal begonnen, dan gaat dit *natuurlijk* *voort*. Er is dan ook in den loop van deze tien jaar al meer kapitaal verkocht. In 1881 was het f 35,000, in 1884 was het f 53,000, in 1886 was het f 76,000 en in 1890 klonk het op f 93,000.

Nu schuilt dit kwaad zeker ten deele ook in de gestichten, die veel te duur zijn.

Voor een weekind wordt, buiten wat de huizen gekost hebben, f 210 betaald, voor de bedienden door elkaar, d. i. voor weduwen en weezelen buiten de stichtingen even f 8. Natuurlijk is dit geen verhouding.

Zoo kregen de 500 weezelen sáam f 109,000 de 11,000 bedienden sáam slechts f 94,000.

Een tweede kwaad zit in het slechte raderwerk en den bureaucratischen geest, die het geheel beheerscht.

Maar toch de hoofdzak is te wijten aan de ellende van de *Volkskerk*.

Die volkskerk *toen* is oormak, dat op een bevolking van 165,000 zielen hoogstens 50,000 *eenigermate* met de kerk meeleven; terwijl de overige 115,000 nooit anders dan bij doopen en huwelijken, of voor armenzorg, bij de kerk aankloppen.

Nu zijn er onder die 50,000 nog weer hoogstens 30,000, die de nooden van hun kerk *eenigzins* op het hart dragen, en er iets voor overhebben. Iets waaruit deze misstand geboren wordt, dat een groep van 30,000 te voorzien heeft in de nooden van 165,000; en dat gaat eenvoudig niet.

En toch bewijst de kerkvoogdij, dat hetgeen we zeggen niets te sterk is uitgedrukt.

Deze heeren deelden toch onlangs mede, dat de hoofdelijke omslag over een gemeente van 165,000 zielen, niet meer op heeft gebracht dan f 35,000, waar natuurlijk nog onkosten en winsterving op collecten af moesten, zoodat het op weinig meer dan f 30,000 loopt.

Nu zegt de kerkvoogdij zelve, dat ze op minstens f 2.— van 55,000 gezinnen gerekend had, d. i. op f 110,000. Nog altoos van 165,000 zielen een zeer laag som; vooral zóó men bedenkt dat in de Synodale kerk tal van leden huizen, die elk jaar, dood op hun gemak, f 10,000 aan de diaconie konden geven, zonder dat ze er iets van op hun budget meikten.

En toch, niettegenstaande al deze voordeelen, heeft men uit deze massale kerk, met haar tal van millionairs niet meer dan een f 30,000 aan inschrijvingen gekregen.

Er is dus geen denken aan, dat de diaconie haar tekort, dat in 1890 op bijna een ton steeg, gedeeltelijk krijgt door vrije giften; en veel minder is er nog denken aan, dat de bediende, gelijk minstens moest, op het *driedubbele* kome.

Daarvoor zou 'sjaars bij de *drie ton* meer moeten inkomen, en natuurlijk daar is in de verste verte geen denken aan.

En toch hadden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

Het is de valsche vorm, waaronder de kerk van Christus alzoo optreedt, die haar vleugellam slaat, belet de vleugelen uit te spreiden, en haar doemt tot werkeloosheid.

Ja meer nog, het is deze onware en onhoudbare gestalte van de kerk van Christus, die van jaar tot jaar onze sociale toestanden verslechtert, almeer smaad over den naam van Jezus brengt, en oorzaken wordt, dat de hulpbehoevenden zich almeer van de kerk naar den staat wenden, d. i. van de Christelijke religie naar het socialisme.

En te heden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

Het is de valsche vorm, waaronder de kerk van Christus alzoo optreedt, die haar vleugellam slaat, belet de vleugelen uit te spreiden, en haar doemt tot werkeloosheid.

Ja meer nog, het is deze onware en onhoudbare gestalte van de kerk van Christus, die van jaar tot jaar onze sociale toestanden verslechtert, almeer smaad over den naam van Jezus brengt, en oorzaken wordt, dat de hulpbehoevenden zich almeer van de kerk naar den staat wenden, d. i. van de Christelijke religie naar het socialisme.

En te heden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

Het is de valsche vorm, waaronder de kerk van Christus alzoo optreedt, die haar vleugellam slaat, belet de vleugelen uit te spreiden, en haar doemt tot werkeloosheid.

Ja meer nog, het is deze onware en onhoudbare gestalte van de kerk van Christus, die van jaar tot jaar onze sociale toestanden verslechtert, almeer smaad over den naam van Jezus brengt, en oorzaken wordt, dat de hulpbehoevenden zich almeer van de kerk naar den staat wenden, d. i. van de Christelijke religie naar het socialisme.

En te heden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

Het is de valsche vorm, waaronder de kerk van Christus alzoo optreedt, die haar vleugellam slaat, belet de vleugelen uit te spreiden, en haar doemt tot werkeloosheid.

Ja meer nog, het is deze onware en onhoudbare gestalte van de kerk van Christus, die van jaar tot jaar onze sociale toestanden verslechtert, almeer smaad over den naam van Jezus brengt, en oorzaken wordt, dat de hulpbehoevenden zich almeer van de kerk naar den staat wenden, d. i. van de Christelijke religie naar het socialisme.

En te heden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

Het is de valsche vorm, waaronder de kerk van Christus alzoo optreedt, die haar vleugellam slaat, belet de vleugelen uit te spreiden, en haar doemt tot werkeloosheid.

Ja meer nog, het is deze onware en onhoudbare gestalte van de kerk van Christus, die van jaar tot jaar onze sociale toestanden verslechtert, almeer smaad over den naam van Jezus brengt, en oorzaken wordt, dat de hulpbehoevenden zich almeer van de kerk naar den staat wenden, d. i. van de Christelijke religie naar het socialisme.

En te heden de bedienden dan nog pas f 2.— per maand.

Hier is dus een kwaad *zonder uitweg*. Het is de volkskerk, die als zoodanig, krachtens haar aard, altoos maar een kleine levende kern kan hebben, en daardoor oorzaken van dezen misstand is.

Het is de massale kerk als zoodanig, die pronkt met massale gestichten, en inmiddels de armen gebrek laat lijden, of aan de particuliere weldadigheid en het stedelijk ambastuur endosseert.

den naam van diaken niet, als een min-cervollen naam, op zij werpen, om er een anderen, vreemden, beter klinkenden naam voor in de plaats te stellen; maar moete ge er op bedacht zijn, om het ambt op te beuren, er den smaad van af te wassen, en zóó de instelling des Heeren weer tot zijn recht te laten komen.

Maar juist hier schuilt het euvel dan ook. De „diakonen” van den heer Zegers zullen geen ambtsdragers, geen mannen van de kerk zijn, en niet namens de kerk optreden.

Zijn „diakonen” zijn losse helpers, door allerlei particuliere philanthropen aangesteld, om op allerlei terrein van barmhartigheid te arbeiden. Ook de kerkelijke Godshuizen zullen van deze „diakonen” wel profijt kunnen trekken; maar evenals iedere andere stichting, en geheel buiten het ambt.

Zijn denkbeeld komt hierop neer, dat er voor allerlei Christelijken arbeid ook *man-nelijke* goetende hulpe noodig is: voor weeshuizen, voor siekengestichten, voor idiotengestichten, voor armhuizen, voor gevangenis, voor de verzorging van verwaarloosden, voor krankzinnigengestichten enz.

Thans worden hiervoor veelal mannen gekozen, wien alle oeniging ontbreekt, die geheel onbeslagen ten ijs komen, en meest door geen hooger beginsel gedreven worden.

Kon men, zóó oordeelt de heer Zegers, zich een stel jonge Christenmannen vormen, die, voor hun taak berekend, naar al deze betrekkingen solliciteerden, dan zouden ze zeer wel kans op benoeming hebben. En op deze wijs verkreeg men het dubbel voordeel, dat de noodlijdenden beter verzorgd werden, en dat het Evangelie in tal van kringen ingang vond, waar het nu is buitengesloten.

Naar zijn berekening zouden er minstens 5 à 600 van zulke personen geplaatst kunnen worden.

Voor de vorming dier personen nu wil hij een inrichting in het leven roepen, in navolging van wat men in Duitschland deed.

Van zulk een inrichting zouden deze goetende helpers dan het land kunnen ingaan, ook zóó hij meent als godsdienst-ondervijzers, als helpers van de predikanten in hun werk.

Eindelijk wil hij, dat deze mannen in die gestichten zóó zullen gesalarieerd worden, dat ze tevens kunnen huizen. Onder de f 800 zal hun inkomen, zóó ze huizen, dan wel niet kunnen zijn, en later, als de familie zich uitzet, zal ook dit salaris moeten klimmen.

Voor dit denkbeeld nu koesteren we warme sympathie. Er ligt veel schoons en waars in. Het wijst op een leemte, die gedurig in ons suppoostenheir gevoeld wordt, en poegt die leemte aan te vullen op de gelijke wijze.

Maar wat ter wereld bewoog nu den heer Zegers, om voor dat goede doel het diaconale ambt in den hoek te zetten, en voor een geheel losse philanthropie een naam te rooven, die op kerkelijk gebied thuis hoort, niet bij ons, maar bij onze Deutsche buren.

In Duitschland heeft men geen diaconieën gelijk ten onzent. De diaconieën zijn eigen aan de gereformeerde kerken; niet aan de Lutherse noch aan de Roomsche kerken.

Heel natuurlijk dus, dat men in Duitschland den ongebruikt liggenden naam van diakon opnam.

Maar bij ons mag dit niet.

Bij ons dien naam over te nemen is ons gereformeerde volkskarakter uit het oog verliezen, de uitemdenheid van ons gereformeerde leven buiten rekening laten, onze taal geweld aandoen, en voet geven aan een anti-kerkelijk drijven.

Dien naam late de heer Zegers dus varen. En mits hij hierin bewillige, hebben we tegen de zaak niet alleen niets, maar is het o. i. van het hoogste belang, dat men onze noodlijdenden in allerlei gestichten niet langer overlate aan de zóo ellendige suppoosten, als nog onlangs in het Haagsche krankzinnigengesticht de waansinnigen bleken te mishandelen.

Mannen met een hart, mannen van zekere oefening, mannen die door hun opleiding eenige sporten hooger op de ladder stonden, waren, o, zóo gewenscht.

Alleen make de heer Zegers zich geen illusien.

Zulk een opleiding kost geld; als ze iets beduiden zal veel geld, en hiermee in verband, behooren de aldus opgeleiden dan ook behoorlijk bezoldigd te worden.

En dit nu kan voor sommige betrekkingen. Als we zóó zeggen mogen, voor de *hoofdbetrekkingen*; misschien een tiende van het geheel.

Maar stellig is dit onmogelijk naar den regel, dien hij stelt, om op elke 15 weezelkinderen zulk een suppoost, of in plaats daarvan nu een „diakon” aan te stellen. Dit zou de verpleegkosten per kind met bijna f 50 'sjaars verhoogen; iets waaraan natuurlijk niet te denken valt.

Treedt men daarentegen in bescheiden vorm op, dan is er geen twijfel of ook wij zullen hetzelfde doel als onze Deutsche naburen kunnen bereiken, mits dan in Hollandschen trant.

OPENBAARHEID.

Moet de Synode publiek zijn, waarom dan, zoo vraagt men ons, ook niet de vergadering van den Kerkeraad?

Ons antwoord hierop is, dat ook hier op zichzelf niets tegen is, en dat een Kerkeraad goed zal doen, met daarom zóo veel mogelijk open huis te houden.

Een Kerkeraad, die zich van de gemeente afzonderd, snijdt de zenuw van zijn kracht door. Veeleer is het zijn roeping zóo veel mogelijk contact met de gemeente te zoeken. En daarom juichen we het toe, als de Kerkeraad een verslag van zijn hande-

ingen publiceert, en alle financiële aan-geligheden publiek maakt.

We hebben vooral op kerkelijk terrein een afkeer van den doofpot.

Al men u echter vraagt, of het dan niet goed ware de vergaderingen van den Kerkeraad evenals de vergaderingen van den Gemeenteraad publiek te houden, dan wijzen we voorhands op ééne bedenking.

De handelingen van den Kerkeraad bestaan voor het grootste deel uit zaken van opzicht en tucht, d. i. uit zaken, waarin bepaalde personen gemoeid zijn.

Zulk soort zaken nu worden ook door onze Gemeenteraden bijna altoos in comité-generaal, dat is in gesloten zitting behandeld, en zouden ook door den Kerkeraad niet wel in openbare zitting kunnen worden afgedaan. Ook de Synode waagde zich hier nimmer aan.

Dit nu zou een groot ongehoort veroor-zaken, daar wie opkwamen, dan telkens buiten zouden moeten staan, en de overige financiële zaken, regeling van bestuur, ver-deeling van wijken enz. hun toch niet zou-den interesseeren.

Hoogst waarschijnlijk zou er dus bijna geen gebruik worden gemaakt van het recht, om zulke Kerkeraadsvergaderingen bij te wonen.

De belangstelling ontwaakt